

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
Навчально-науковий інститут державного управління

Кафедра державного управління і місцевого самоврядування

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувач кафедри

Чикаренко І. А.

«13» грудня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Трансформація публічної самоврядної влади в сучасній державі»

Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Ступінь	доктор філософії
Освітньо-наукова програма	«Публічне управління та адміністрування»
Спеціалізація	-
Статус	Вибіркова
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Диференційований залік
Термін викладання	4 семестр, 7 чверть

Викладач: д. держ. упр., доц. Тарасенко Т. М.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Робоча програма дисципліни «Трансформація публічної самоврядної влади в сучасній державі» для здобувачів ступеню доктора філософії за освітньо-науковою програмою «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. державного управління і місцевого самоврядування. – Д. : НТУ «ДП», 2024. – 17 с.

Розробник: Тарасенко Т. М., – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки здобувачів вищої освіти до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	4
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО	
ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	5
5.1. Тематичний план та розподіл обсягу часу за видами навчальних занять	5
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	6
6.1 Шкали	7
6.2 Засоби та процедури	7
6.3 Критерії	8
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	11
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	121

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Трансформація публічної самоврядної влади в сучасній державі» – формування у здобувачів вищої освіти загальних й професійних компетентностей щодо ціннісних, правових, організаційних основ трансформації місцевого самоврядування як форми публічної влади в умовах європейської інтеграції, цифровізації держави та суспільства, спрямованих на підвищення спроможності до розв’язання складних професійних завдань щодо вирішення питань місцевого значення.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
шифр ДРН	Зміст
ДРН – 01	демонструвати розуміння особливостей конституційно-правової моделі місцевого самоврядування в Україні, характеристик елементів системи місцевого самоврядування, організаційно-правових основ функціонування системи місцевого самоврядування в умовах воєнного стану; дотримуватися ціннісних орієнтирів європейських стандартів розвитку місцевого та регіонального самоврядування;
ДРН – 02	вирішувати завдання щодо визначення організаційно-правового підґрунтя реформи територіальної організації влади в Україні, оптимізації розподілу повноважень органів місцевого самоврядування на засадах субсидіарності; виокремлювати результати змін адміністративно-територіального устрою на рівні територіальних громад і районів, завдання та засоби подальшого реформування місцевого самоврядування в Україні;
ДРН – 03	формулювати пріоритети та засоби удосконалення діяльності представницьких і виконавчих органів місцевого самоврядування, впроваджувати форми безпосередньої участі громадян у вирішенні питань місцевого значення на основі врахування основних чинників подальшого розвитку інституту місцевого самоврядування, очікувань і запитів сучасного суспільства та запровадження нових форм місцевого самоврядування;
ДРН – 04	визначати можливості цифровізації для подальшої трансформації місцевого самоврядування як форми публічної влади, зокрема втілення концепту «клієнтоорієнтованість» в діяльності органів та службовців місцевого самоврядування та розвитку практик місцевої демократії.

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті дисциплінарні результати навчання
Концептуальні засади публічного управління та адміністрування	<ul style="list-style-type: none">– демонструвати розуміння основ існуючих парадигм публічного управління, вміння критично аналізувати тенденції розвитку парадигм публічного управління та концептуальні основи взаємодії методів, принципів та функцій публічного адміністрування в публічному управлінні;– демонструвати розуміння процесу еволюції публічного управління, її закономірностей та сучасних тенденцій, чинників

Назва дисципліни	Здобуті дисциплінарні результати навчання
	історичної обумовленості засобів управління, причини і напрямку еволюції публічного управління, системного бачення проблем публічного управління; – демонструвати практичні навички щодо застосування сучасного теоретико-методологічного інструментарію, концепцій та підходів для аналізу сучасного стану, ризиків та викликів, що виникають у процесі публічноуправлінської діяльності.

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години			
		Денна / Вечірня		Заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	60	21	40	6	55
практичні	60	14	45	4	55
лабораторні	–	–	–	–	–
семінари	–	–	–	–	–
РАЗОМ	120	35	85	10	110

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Тематичний план та розподіл обсягу часу за видами навчальних занять

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	60
ДРН – 01	1. Еволюція публічної самоврядної влади у період незалежності України	12
	1.1. Закріплення поняття та організаційно-правових засад місцевого самоврядування в перших законодавчих актах України у цій сфері	
	1.2. Формування конституційно-правової моделі місцевого самоврядування в Україні	
	1.3. Особливості української системи місцевого самоврядування: основні здобутки та суперечності	
ДРН – 02	2. Досвід та результати реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні	12
	2.1. Децентралізація та субсидіарність як основні принципи реформи публічної самоврядної влади	
	2.2. Зміни обсягу повноважень органів місцевого самоврядування	
	2.3. Завдання та результати змін адміністративно-територіального устрою на базовому та субрегіональному рівнях	
	2.4. Проблеми адміністративно-територіального устрою та територіальної організації влади як напрям подальших змін місцевого самоврядування	
ДРН – 01	3. Особливості функціонування системи місцевого	12

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ДРН – 03	самоврядування в умовах правового режиму воєнного стану 3.1. Зміни організації діяльності органів місцевого самоврядування в умовах правового режиму воєнного стану 3.2. Питання територіальної оборони та підготовки населення України до участі в русі національного спротиву як повноваження органів місцевого самоврядування 3.3. Досвід функціонування органів місцевого самоврядування в умовах воєнного стану 3.4. Україна – Європа: підтримка місцевого самоврядування в умовах війни та перспективи співробітництва у поствоєнний період 3.5. Завдання відновлення місцевого самоврядування від наслідків війни.	
ДРН – 04	4. Цифрова держава та суспільство – можливості розвитку публічної самоврядної влади 4.1. Цифрова революція у локальному контексті та трансформація місцевого самоврядування 4.2. Клієнтоорієнтованість в діяльності органів місцевого самоврядування 4.3. Вплив цифровізації на якість представницької демократії та участі громадян	12
ДРН – 01 ДРН – 03	5. Сучасний етап розвитку європейських стандартів місцевого та регіонального самоврядування 5.1. Європейські стандарти здійснення місцевого та регіонального самоврядування 5.2. Сучасні тенденції та напрями розвитку місцевого самоврядування в країнах Європи 5.3. Нові форми місцевого самоврядування та перспективи розвитку публічної самоврядної влади	12
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ		60
ДРН – 01	1. Особливості української системи місцевого самоврядування: основні здобутки та суперечності влади як напрям подальших змін місцевого самоврядування	12
ДРН – 02	2. Проблеми адміністративно-територіального устрою та територіальної організації влади	12
ДРН – 01 ДРН – 03	3. Підтримка місцевого самоврядування європейських країн в умовах війни та перспективи співробітництва у поствоєнний період	12
ДРН – 04	4. Цифрова революція у локальному контексті та трансформація місцевого самоврядування	12
ДРН – 01 ДРН – 03	5. Сучасні тенденції та напрями розвитку місцевого самоврядування в країнах Європи	12
РАЗОМ		120

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач вищої отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, автономії та відповідальності здобувача за вимогами НРК до 8-го кваліфікаційного рівня (для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти) під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Здобувач на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються здобувачам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна	визначення середньозваженого

практичні	індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи	робота (ККР)	результату поточних контролів; виконання ККР під час заліку за бажанням здобувача
-----------	------------------------	--	--------------	--

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі здобувача шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач під час заліку має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожної складової опису кваліфікаційного рівня НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання здобувача ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії здобувача для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для освітньо-наукового рівня вищої освіти (подано нижче).

**Загальні критерії досягнення результатів навчання
для 8-го кваліфікаційного рівня за НРК
(доктор філософії)**

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
– Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності.	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: – спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень; – критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей	95-100
	Відповідь містить не грубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення здобувача про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
– Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики; – започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з	Відповідь характеризує уміння: – виявляти проблеми; – формулювати гіпотези; – розв'язувати проблеми; – оновлювати знання; – інтегрувати знання; – провадити інноваційну діяльність; – провадити наукову діяльність	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з не грубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності	70-73

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
дотримання належної академічної доброчесності; – критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей.	при реалізації чотирьох вимог	
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	Рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
– Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому; – використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях.	Зрозумілість відповіді (доповіді). <i>Мова:</i> правильна; чиста; ясна; точна; логічна; виразна; лаконічна. <i>Комунікаційна стратегія:</i> – послідовний і несуперечливий розвиток думки; – наявність логічних власних суджень; – доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; – правильна структура відповіді (доповіді); – правильність відповідей на запитання; – доречна техніка відповідей на запитання; – здатність робити висновки та формулювати пропозиції; – використання іноземних мов у професійній діяльності	95-100
	Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
	Відповідальність і автономія	
– Демонстрація	Відмінне володіння компетенціями:	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, постійна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності; – здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.	<ul style="list-style-type: none"> – використання принципів та методів організації діяльності команди; – ефективний розподіл повноважень в структурі команди; – підтримка врівноважених стосунків з членами команди (відповідальність за взаємовідносини); – стресовитривалість; – саморегуляція; – трудова активність в екстремальних ситуаціях; – високий рівень особистого ставлення до справи; – володіння всіма видами навчальної діяльності; – належний рівень фундаментальних знань; – належний рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок 	
	Упевнене володіння компетенціями відповідальності і автономії з незначними хибами	90-94
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано дві вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано три вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано чотири вимоги)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано п'ять вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано шість вимог)	65-69
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (рівень фрагментарний)	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Технічні засоби навчання (комп'ютерне та мультимедійне обладнання).
2. Дистанційна платформа Moodle.
3. MS Office (застосунок Teams).

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Кравченко В. В., Бородін Є. І., Квітка С. А. Місцеве самоврядування в системі публічного управління : навч. посіб. у схемах. Дніпро : ГРАНІ, 2018. 148 с. URL: http://www.dridu.dp.ua/biblioteka/doc/Mistseve_samovryaduvannya.pdf
2. Європейські стандарти місцевого самоврядування: хрестоматія / упоряд. Є. І. Бородін, С. А. Квітка, Т. М. Тарасенко. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2019. 148 с. URL : http://www.dridu.dp.ua/biblioteka/doc/Mizhnarodni_standarty_mistsveoho_samovryaduvannya.pdf
3. Утвенко В. В. Теорія та історія місцевого самоврядування: Навч. посібник / В. В. Утвенко. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2017. 234 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/teor_misc_samovryad_2017.pdf
4. Бенчмаркінг доброго врядування: практичний посібник / за заг. ред. А. Гука. Київ: ТОВ «Видавництво «Юостон», 2018. 60 с. URL: <https://www.prostir.ua/?library=prakychnyj-posibnyk-benchmarkinh-dobroho-vryaduvannya>
5. Основи публічного адміністрування : навч. посіб. / Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун та ін. ; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Вид. 2-ге, допов. та перероб. Харків : Право, 2021. 238 с. URL: <https://cutt.ly/wCAouJG>
6. Україна – Посібник з відкритого місцевого самоврядування та публічної етики. Рада Європи, лютий 2022 року (3-є видання). URL: <https://rm.coe.int/1680ac7747>
7. Лелеченко А. П., Васильєва О. І., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень: навч. посіб. / [А. П. Лелеченко, О. І. Васильєва, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук]. Київ, 2017. 110 с. URL: <https://www.csi.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Mistseve-samovryaduvannya-v-umovah-detsentralizatsiyi.pdf>
8. Громада як юридична особа публічного права: Україна в контексті європейського і світового досвіду : монографія / О. М. Бориславська, А. П. Заєць, О. В. Ільницький, В. С. Куйбіда, Р. А. Майданик. За заг. ред. А. П. Зайця. Передмова І. Б. Коліушка. Київ : ЦППР, 2024. 404 с. URL: <https://pravo.org.ua/wp-content/uploads/2024/09/MONOGRAFIYA-Zajtsya-VEB.pdf>

Додаткові

1. Всесвітня Декларація місцевого самоврядування. *Місцеве та регіональне самоврядування в Україні*. Київ, 1994. Вип. 1–2 (6–7). С. 65–69.
2. Європейська хартія місцевого самоврядування. Рада Європи; Хартія від 15.10.1985 р. Документ 994_036. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text
3. Додатковий протокол до Європейської хартії місцевого самоврядування про право участі у справах місцевого органу влади від 16 листопада 2009 р. Документ 994_946. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_946#Text
4. Утрехтська декларація про добре місцеве та регіональне врядування в неспокійний час: проблеми змін : Рада Європи; Декларація, Міжнародний документ від 17 листопада 2009 р. Документ 994_a16. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_a16
5. Київська декларація Прийнята міністрами Ради Європи, відповідальними за місцеве і регіональне управління на 17-й сесії конференції Ради Європи, м. Київ, 3 – 4 листопада 2011.
6. Декларація Конгресу місцевих та регіональних влад. 42-а СЕСІЯ Страсбург, 22–24 березня 2022 р. Війна Російської Федерації проти України Декларація 5 (2022):

<https://rm.coe.int/cg-2022-42-21-ukr-the-russian-federation-s-war-against-ukraine/1680a5ee5e>

7. Європейська Хартія міст II (Маніфест нової урбаністики), Страсбург, 2008. URL: <https://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2015/05/Principle-9.-European-chart.pdf>

8. Правосуб'єктність на місцевому рівні – стислий виклад прикладів 11 країн. Центр експертизи доброго врядування Страсбург, 30 вересня 2021 р. CEGG/PAD(2021)13. URL: https://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2021/10/LP_ZVIT_SUMMARY_11_CASES_UKR.pdf

9. Рекомендації стосовно формування політики з питань Плану відновлення місцевого самоврядування від наслідків війни. Страсбург, 30 червня 2022 року CEGG/PAD(2022)3. Центр експертизи доброго врядування Ради Європи. URL: https://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2022/07/CEGG-PAD-on-Ukraine-Recovery-Strategy-in-LSG-area_UKR_FINAL.pdf

10. План дій Ради Європи для України на 2023-2026 роки «Стійкість, відновлення та відбудова». URL: <https://rm.coe.int/action-plan-ukraine-2023-2026-ukr/1680aa8282>

11. Місцеве самоврядування як чинник стійкості тилу : аналіт. доп. / [В. Г. Потапенко, В. О. Баранник, Н. В. Бахур та ін.] ; за ред. В. Г. Потапенка. Київ : НІСД, 2023. 54 с. URL: <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2023.02>

12. Саханенко С. Є., Колісніченко Н. М., Дробот І. О. Засади регіонального самоврядування відповідно до рамкових рекомендацій Ради Європи. Актуальні проблеми державного управління. 2022. № 2(61). С. 85–103. DOI: <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2022-2-06>

13. Теоретичні та практичні аспекти формування компетентності депутатів місцевих рад України : монографія / С. М. Серьогін, Є. І. Бородін [та ін.]; за заг. ред. І. В. Шпекторенка. Дніпро : Грані. 2021. 280 с.

14. Трансформація статусу посадової особи місцевого самоврядування в умовах децентралізації влади в Україні : колект. монографія / С. М. Серьогін, Є. І. Бородін, Н. А. Липовська [та ін.] ; за заг. ред. С. М. Серьогіна. Дніпро : Грані, 2020. 216 с.

15. Тимощук В., Бойко І., Школик А., Школьний Є. Закон «Про адміністративну процедуру»: загальні прозорі правила взаємодії між державою та громадянами й бізнесом: посібник для публічних службовців. Київ. 2022. 76 с. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/832/zap.pdf>

16. Куйбіда В. С., Білинська М. М., Петроє О. М. Публічне управління: термінологічний словник: навч. посіб. Київ: НАДУ, 2018. 224 с. URL: https://dut.edu.ua/uploads/l_888_37081450.pdf

17. Батанов О. В., Кравченко В. В. Місцеве самоврядування як інститут громадянського суспільства: муніципально-правові проблеми взаємодії та функціонування. *Аспекти публічного управління*. 2018. Т. 6, № 6-7. С. 45–53. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aplup_2018_6_6-7_8

18. Батанов О. В. Муніципальні служби захисту прав людини: тенденції становлення в Україні у контексті зарубіжного досвіду. *Правова держава*. 2017. Вип. 28. С. 178-188. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PrDe_2017_28_23

19. Ковальчук Ю. Досвід зарубіжних країн із регулювання діяльності виконавчих органів місцевих рад на базовому рівні. *Знання європейського права*. 2021. (1), 36–40. URL: <http://chernvisn.onua.edu.ua/index.php/chern/article/view/167/196>

20. Тарасенко Т. М. Організаційно-правові засади діяльності органів місцевого самоврядування в умовах воєнного стану: можливості та обмеження. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2022. Вип. 4. С. 51–58. URL: <https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/issue/view/12/13>
21. Тарасенко Т. М. Запровадження інноваційних технологій управління репутацією органів місцевого самоврядування: теорія та практика. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2022. Вип. 28. С. 158–164. URL: <http://www.pag-journal.iei.od.ua/archives/2022/28-2022/32.pdf>
22. Тарасенко Т. М. Політична відповідальність у сфері місцевого самоврядування України : *монографія*. Дніпро : ГРАНІ, 2020. 403 с. URL: <https://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/163029/%D0%A2%D0%B0%D1%80%D0%B0%D1%81%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%2020.pdf?sequence=1>
23. Тарасенко Т. М. Ознаки політичної відповідальності в системі місцевого самоврядування: досвід Грузії та Киргизії. Актуальні проблеми державного управління. 2019. Вип. 2. С. 119–125. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdyo_2019_2_24
24. Тарасенко Т. М. Ознаки політичної відповідальності в системі місцевого самоврядування: досвід країн Балтії. *Публічне адміністрування: теорія та практика : електрон. зб. наук. пр.* 2019. № 1(21). URL: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2019-01\(21\)/19.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2019-01(21)/19.pdf)
25. Тарасенко Т. М. Особливості політичної відповідальності в системі місцевого самоврядування Республіки Білорусь. *Право та державне управління*. 2019. № 2(35). Т 2. С. 258–266. URL: http://www.pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2019/tom_2/39.pdf
26. Тарасенко Т. М. Розвиток політичної відповідальності в місцевому самоврядуванні в умовах децентралізації влади: досвід європейських країн. *Вісник Національної академії державного управління. Серія «Державне управління»*. 2017. Вип. 4. С. 92–99. URL: <http://visnyk.academy.gov.ua/pages/dop/74/files/577c2e0c-75fc-4927-94db-9a91ef5ef0a8.pdf>
27. Тарасенко Т. М. Зарубіжний досвід застосування політичної відповідальності в місцевому самоврядуванні та його адаптація в Україні. *Політична відповідальність у сфері місцевого самоврядування України : монографія*. Дніпро : ГРАНІ, 2020. 402 с., С. 81–141.
28. Сиченко В., Тарасенко Т., Пугач А. Вплив децентралізації на статутну нормотворчість об'єднаних територіальних громад *Публічне управління та регіональний розвиток*. 2019. № 5. С. 559-580. URL: <https://pard.mk.ua/index.php/journal/article/view/144/109>
29. Тессман А. А., Тарасенко Т. М. Застосування штучного інтелекту в стратегічному плануванні: перспективи для територіальних громад. I Міжнародна науково-практична конференція Таврійського національного університету до 160-ї річниці від дня народження В. І. Вернадського : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 16–17 березня 2023 р., м. Київ. Частина 2. Львів – Торунь Liha-Pres, 2023. С. 148–151. URL: <http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/book/203>
30. Тарасенко Т. М. Окремі аспекти впливу штучного інтелекту на трансформацію місцевого самоврядування. Міжнародний форум «Безпечна, комфортна, спроможна, територіальна громада» – 2023: матеріали міжнар. конф., 11-13 жовтня 2023 р., м. Дніпро. Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2023. 347 с., С. 208–211. URL: <https://science.nmu.org.ua/ua/conferences/Forum/Zbirnyk.pdf>

31. Тарасенко Т., Тарасенко В. Цифрове майбутнє публічного управління: європейській підхід до розвитку та використання штучного інтелекту. *Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України* : матеріали XIX наук.-практ. конф. 16 червня 2022 р., м. Дніпро / за заг. ред. Л. Л. Прокопенка. Дніпро: НТУ ДП, 2022. 151 с. С. 86–88. URL: https://palsg.nmu.org.ua/ua/Sci/konf/Material_conference_16_06_2022.pdf
32. Що таке агломерація? ЦППР. URL: <https://uplan.org.ua/analytics/ahlomeratsiia-iak-iedynyi-zhyttievyi-prostir-nastav-chas-posyliuvaty-spivpratsiu/>
33. Pugach A., Sychenko V., Molodchenko T., Tarasenko T. Supervision and control of local self-government bodies in Ukraine: theoretical and legal approaches to clarification of concepts. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2018. № 2. P. 472–479. URL: <http://fkd.org.ua/article/view/136540/137240>
34. Artificial Intelligence and its impact on Public Administration. National Academy of Public Administration Standing panel on technology leadership’s working group on Artificial Intelligence and robotics and the impact on Public Administration. 2019. URL: https://napawash.org/uploads/Academy_Studies/9781733887106.pdf
35. Exploring AI Applications in City Government: The Promise and the Risks. By: J. Pine, L. Geraghty. Written in collaboration with K. Stoll and D. Grey-Stewart of the AAAS Center for Scientific Evidence in Public Issues. August 31, 2023. URL: <https://www.nlc.org/article/2023/08/31/exploring-ai-applications-in-city-government-the-promise-and-the-risks/>
36. Comparing Municipal Policies in Boston MA, San Jose CA, Seattle WA and Tempe AZ. Christopher Jordan, Joshua Pine, Lena Geraghty. OCTOBER 10, 2023. URL: <https://www.nlc.org/article/2023/10/10/the-ethics-and-governance-of-generative-ai/>
37. Bullock J. B. Artificial Intelligence, Discretion, and Bureaucracy. *American Review of Public Administration*. 2019. Vol. 49(7). 751–761. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/0275074019856123>.
38. Young Matthew M., Bullock Justin B., Lacey Jesse D. Artificial Discretion as a Tool of Governance: A Framework for Understanding the Impact of Artificial Intelligence on Public Administration. *Perspectives on Public Management and Governance*. 2019. 1–13 doi:10.1093/ppmgov/gvz014
39. Livre Blanc Intelligence artificielle Une approche européenne axée sur l'excellence et la confiance. Commission Européenne. Bruxelles, le 19.2.2020 COM(2020) 65 final. URL: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/commission-white-paper-artificial-intelligence-feb2020_fr.pdf
40. AI Watch Artificial Intelligence in public services Overview of the use and impact of AI in public services in the EU. Science for Policy Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2020, 96 p. URL: https://joinup.ec.europa.eu/sites/default/files/document/2020-07/jrc120399_Misuraca-AI-Watch_Public-Services_30062020_DEF_0.pdf
41. A Guide to Multi-level Governance For Local and Regional Public Authorities URL: <https://www.local2030.org/library/210/A-Guide-to-Multi-level-Governance-For-Local-and-Regional-Public-Authorities.pdf>
42. The future of local government: Embracing connectivity and customer centricity. 2021. URL: <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/au/pdf/2021/future-of-local-government-report.pdf>

43. European Governance – a White Paper. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52001DC0428&from=EN>
44. Priorities of the Congress 2021 – 2026. The Congress of Local and Regional Authorities of the Council of Europe. Council of Europe, October 2021. URL: <https://rm.coe.int/priorities-congres-2021-2026-/1680a4495e>
45. Activity Report of the Congress Highlights 2010 – 2022 and Activities between March and September 2022. Communication by the Secretary General of the Congress at the 1444th meeting of the Ministers' Deputies 27 September 2022. URL : <https://rm.coe.int/activity-report-march-september-2022-web-prems-155322-gbr/1680a8af36>

Інформаційні ресурси

1. Офіс Ради Європи в Україні. URL: <https://www.coe.int/uk/web/kyiv/home>
2. Офіс Ради Європи в Україні. Документи. URL: <https://www.coe.int/uk/web/kyiv/documents>
3. Конгрес місцевих і регіональних влад Ради Європи. Постійне представництво України при Раді Європи URL: <https://coe.mfa.gov.ua/ua/ukraine-coe/congress>
4. Хартія Конгресу місцевих і регіональних влад Європи. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_674
5. Проект міжнародної технічної допомоги «Підтримка децентралізації в Україні» DESPRO. URL: <http://despro.org.ua/>
6. Конституції країн світу. Конституційна асамблея. Електронна бібліотека НБУВ. URL: <http://nbuviar.gov.ua/asambleya/constitutions.php>
7. Council of Europe Action Plan for Ukraine «Resilience, Recovery and Reconstruction» 2023 – 2026. 1452nd meeting, 14 December 2022. URL: <https://rm.coe.int/0900001680a96440>
8. Cities4Cities: new matchmaking platform launched to support Ukrainian local and regional authorities/ URL: <https://www.coe.int/en/web/congress/-/cities4cities-new-matchmaking-platform-launched-to-support-ukrainian-local-and-regional-authorities>
9. Smart cities. European Commission. https://commission.europa.eu/eu-regional-and-urban-development/topics/cities-and-urban-development/city-initiatives/smart-cities_en
10. Supporting Ukraine through digital. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/support-ukraine>
11. Lex localis – Journal of Local Self-Government. URL: <https://lex-localis.org/index.php/LexLocalis/index>
12. Journal of Local Government Research and Innovation (JOLGRI). URL: <https://jolgri.org/index.php/jolgri/index>
13. Commonwealth Journal of Local Governance. URL: <https://epress.lib.uts.edu.au/journals/index.php/cjlg>
14. Administrative Science Quarterly (ASQ). URL: <https://journals.sagepub.com/home/asq>
15. Journal of Public Administration Research and Theory URL: <https://academic.oup.com/jpart>
16. Perspectives on Public Management and Governance (PPMG). URL: <https://academic.oup.com/ppmg>

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни
«Трансформація публічної самоврядної влади в сучасній державі»
для здобувачів ступеню доктора філософії за спеціальністю
281 Публічне управління та адміністрування

Розробник:
Тарасенко Тетяна Миколаївна

В редакції автора

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19